

آیین نامه

پایش، ارزیابی و توسعه رشته گرایش های دانشگاه

به منظور فراهم آوردن زمینه اجرای فرایند پایش، ارزیابی و توسعه رشته‌های تحصیلی، با هدف بهبود و ارتقاء سطح کیفی وضعیت آموزشی دانشگاه، این آیین‌نامه به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱. در این آیین‌نامه، تعاریف زیر استفاده شده است:

وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی، متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی با تخصص مشترک در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس، که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

مقطع تحصیلی: هر یک از مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری عمومی، دکتری تخصصی یا دکتری تخصصی دستیاری است که در دانشگاه وجود دارد.

رشته تحصیلی: یک شاخه علمی است که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی می‌باشد و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد. این شاخه علمی به صورت مقطع کارشناسی یا دکتری عمومی در آخرین دفترچه کنکور هر سال ارائه می‌گردد.

شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی دانشگاه: متشکل از اعضای ثابت (اصلی) شامل ۳ عضو حقیقی دارای حداقل ۵ سال سابقه فعالیت مرتبط با برنامه‌ریزی درسی و آموزشی و ۳ عضو حقوقی (معاون آموزشی دانشگاه، مدیر برنامه‌ریزی و توسعه آموزش دانشگاه، رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه) و اعضای متغیر شامل ۵ عضو مرتبط با موضوع مورد بررسی و دستور جلسه شورا که وظیفه بررسی و تصویب نهایی برنامه‌های درسی بازرنگری یا تدوین شده در سطح دانشگاه را بر عهده دارند.

شورای دانشکده: متشکل از: رئیس و معاونین دانشکده، مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده

گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه: رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه و تیم کارشناسی واحد برنامه‌ریزی درسی

ماده ۲. اهداف

۲-۱. انطباق رشته‌های دانشگاهی با توجه به تحولات دانش بشری از طریق ایجاد، اصلاح، ادغام یا تعلیق

رشته‌ها

۲-۲. بازنگری در رشته‌های تحصیلی متناسب با نیاز واقعی جامعه

۲-۳. مطالعه دقیق و تحلیل وضعیت کنونی و آینده رشته‌های تحصیلی

۲-۴. تناسب هر چه بیشتر رشته‌های موجود و مورد درخواست با امکانات و توانایی‌های دانشگاه

۲-۵. بازنگری رشته‌ها با رویکرد ایجاد اشتغال پایدار و تربیت متخصص، منطبق با نیازها و مزیت‌های محلی

ملی و بین‌المللی

۲-۶. ارتقاء رشته‌ها به کاربردی و بین‌رشته‌ای

ماده ۳. ارکان

۳-۱. گروه آموزشی

۳-۲. شورای دانشکده

۳-۳. گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه

۳-۴. شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی دانشگاه

ماده ۴. اصول و موازین

۴-۱. رعایت چارچوب ارزش‌ها، اهداف و راهبردهای کلان کشور

۴-۲. تحقق اهداف مندرج در ماده ۲

۴-۳. رعایت ضوابط و مقررات جاری آموزشی و خدمات آموزشی دانشگاه

۴-۴. بهره‌گیری از بررسی‌های کارشناسی و یافته‌های پژوهشی

۴-۵. بهره‌گیری از همفکری صاحب‌نظران سایر دانشگاه‌ها و بخش‌های فرهنگی، اجتماعی، صنعتی و

اقتصادی کشور

۴-۶. پیش‌بینی پیامدها و اثرات جانبی حاصل از ایجاد تغییرات در برنامه‌ها بر روی دانشجویان،

فارغ‌التحصیلان و اعضای هیات علمی گروه آموزشی

ماده ۵. شرح وظایف گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه

- ۵-۱. تعیین راهبردها، سیاست‌ها و راهکارهای لازم جهت توسعه و تعدیل رشته‌ها و دوره‌های تحصیلی، متناسب با نیاز جامعه، شرایط دانشگاه و اسناد فرادست
- ۵-۲. پایش و ارزیابی وضعیت موجود گروه‌های آموزشی و رشته‌های دانشگاه
- ۵-۳. توسعه و تعدیل رشته‌های دانشگاه
 - ۵-۳-۱. بررسی و تصویب ایجاد رشته‌ها و دوره‌های تحصیلی
 - ۵-۳-۲. بررسی تصمیم‌گیری به منظور ادغام، تعلیق یا حذف رشته‌ها و دوره‌های تحصیلی مصوب
 - ۵-۳-۳. بررسی و پیشنهاد ایجاد و ادغام گروه‌های آموزشی و اصلاح عناوین آن‌ها
 - ۵-۳-۴. بررسی و تصویب ضوابط تعیین ظرفیت پذیرش دانشجو
 - ۵-۳-۵. پیشنهاد و ارائه راهکار جهت تقویت حوزه بین‌رشته‌ای

ماده ۶. ملاک‌ها و نشانگرها

نسبت اعضای هیات علمی گروه آموزشی متقاضی به دانشجویان جاری به تفکیک رشته گرایش و مقطع تحصیلی	دانشگاه
نسبت ساعات تدریس مدرسان مدعو به ساعات تدریس اعضای هیات علمی گروه آموزشی / رشته گرایش	
نسبت ساعات تدریس اعضای هیات علمی سرویسی و وابسته به ساعات تدریس اعضای هیات علمی گروه آموزشی / رشته گرایش	
نسبت اعضای هیات علمی گروه آموزشی / رشته گرایش به رشته‌های موجود در گروه آموزشی به تفکیک مقطع تحصیلی	
وضعیت اعضای هیات علمی از نظر مرتبه علمی، تخصص مرتبط و مدت خدمت و سن در گروه آموزشی و رشته / گرایش	
نسبت اعضای هیات علمی دانشیار و بالاتر به کل اعضاء هیات علمی گروه آموزشی و رشته / گرایش	
میزان (میانگین) آموزانه و پژوهانه اعضای هیات علمی به تفکیک دروس سرویسی و غیر سرویسی گروه آموزشی / رشته گرایش	
میزان (میانگین) ساعات کسر موظف اعضای هیات علمی گروه آموزشی / رشته گرایش	
ماهیت رشته (تک‌رشته‌ای، میان‌رشته‌ای، چند رشته‌ای)	
تدوین / به‌روزرسانی برنامه درسی به صورت یک سبد واحد دربرگیرنده مقاطع تحصیلی موجود رشته	
میانگین ماندگاری دانشجویان گروه آموزشی و رشته / گرایش به تفکیک مقطع تحصیلی	
میانگین پژوه / آموزه اعضای هیات علمی گروه آموزشی و رشته / گرایش	
انطباق با اسناد فرادستی	
نسبت هزینه‌های مربوط به ایجاد رشته به جذب سرمایه (منابع مالی)	
تعداد و نوع تخصص هیأت علمی موردنیاز (به تفکیک عضو هیأت علمی اصلی، وابسته، سرویسی، مدعو)	
میزان همپوشانی با سایر رشته گرایش‌های مرتبط	

ملی	تحولات علمی زمینه‌ساز ایجاد این رشته (به‌ویژه در سطح ملی)
	پاسخگویی به نیازهای کشور/منطقه
	قابلیت‌ها، مهارت‌ها و توانایی‌های دانش‌آموختگان رشته (اشتغال پذیری)
بین‌الملل	قابلیت بین‌المللی شدن رشته / گرایش (توان گروه در ارائه به زبان انگلیسی و ارائه مدرک دوگانه و ایجاد دوره مجازی)
	وضعیت رشته در دانشگاه‌های خارج از کشور
	امکان تولید دستاوردهای علمی و هنری جدید در سطح بین‌المللی
	میزان تقاضای دانشجویان خارجی
	قابلیت رشته/گرایش موردتقاضا در ارتقای رتبه دانشگاه و قابلیت ارتقای مرجعیت علمی

فصل دوم- گردش کار و مراحل اجرایی

ماده ۷. به‌طور کلی نقطه شروع جهت بازنگری رشته‌ها، شورا برنامه‌ریزی درسی و آموزشی و جهت ایجاد رشته، گروه آموزشی می‌باشد. پیشنهاد اولیه موضوع برای ایجاد، بازنگری تغییر یا توسعه رشته‌ها، توسط اعضای هیات علمی یا دانشجویان گروه یا دانشکده، اداره یا شورا، وزارت علوم و سایر صاحب‌نظران، قابل طرح است.

ماده ۸. مراحل اجرایی ایجاد رشته

- ۸-۱. پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در گروه آموزشی
- ۸-۲. بررسی توجیه ایجاد رشته در گروه آموزشی با در نظر گرفتن سیاست‌ها و رسالت دانشگاه، شرایط گروه و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و با توجه به اهداف مندرج در ماده ۲
- ۸-۳. تصویب پیشنهاد ایجاد رشته موردنظر با رأی اکثریت اعضای گروه آموزشی و با رعایت اصول مندرج در ماده ۶ و ارائه گزارش به شورای دانشکده
- ۸-۴. بررسی پیشنهاد در شورای دانشکده با توجه به قوانین، مقررات و مصوبات آموزشی دانشکده
- ۸-۵. اعلام موضوع به گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه
- ۸-۶. بررسی موضوع در شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی دانشگاه
- ۸-۷. ابلاغ مصوبه شورا از سوی رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه به کارشناس مربوطه جهت اطلاع و انجام اقدامات قانونی بعدی

ماده ۹. مراحل اجرایی بازنگری / تغییر رشته

۹-۱. پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در شورا

۹-۲. بررسی توجیه بازنگری/تغییر در شورا با در نظر گرفتن سیاست‌ها و رسالت دانشگاه، شرایط گروه

آموزشی و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و با توجه به اهداف مندرج در ماده ۲

۹-۳. تصویب بازنگری / تغییر پیشنهادی موردنظر با رأی اکثریت اعضای شورا با رعایت اصول مندرج در

ماده ۶

۹-۴. اعلام موضوع به گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه

۹-۵. اعلام نتایج بررسی بازنگری / تغییر به شورای دانشکده با توجه به قوانین، مقررات و مصوبات آموزشی

دانشکده

۹-۶. دریافت گزارش توجیهی گروه آموزشی و بررسی موضوع در شورای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی

دانشگاه

۹-۷. ابلاغ تغییرات موردنظر پس از تأیید از سوی رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه به

کارشناس مربوطه جهت اطلاع و انجام اقدامات قانونی بعدی

ماده ۱۰. این آئین‌نامه در یک مقدمه، سه فصل و ده ماده در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۵ شورای آموزشی دانشگاه

تصویب و اصلاحیه ماده ۱ در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۳ شورای آموزشی دانشگاه مصوب شده و از تاریخ تصویب

قابل اجرا است.